

УДК 327.5 (73)

ПОЛІТИКА МІЖНАРОДНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДТРИМКИ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ ЯК ФАКТОР РЕФОРМУВАННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ БЕЗПЕКОВОЇ АРХІТЕКТУРИ СВІТУ

Жовтенко Т. Г.

Кандидат політичних наук, завідувач лабораторії науково-дослідницької роботи Рівненського обласного центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій.

Анотація. *Концептуальні, організаційні та міжнародно-правові засади сучасної системи міжнародної безпеки були закладені по завершенню Другої світової війни, і розвивалися в умовах біполярного протистояння двох світових центрів впливу – Сполучених Штатів Америки та Радянського Союзу, та відповідних воєнно-політичних блоків, що склалися із союзників та країн-сателітів третього світу. Ця система передбачала умовний імунітет держав-союзників обох «полюсів», і розглядала країни третього світу як своєрідний полігон для військово-політичної боротьби, яка носила дуже жорсткі географічні, міжнародно-правові та військово-політичні обмеження. Система цих обмежень залишалася непорушною в своїх основах, формуючи фундамент тогочасної і наступної моделей систем міжнародної безпеки.*

Протистояння України та Російської Федерації, яке почалося з військово-політичної та інформаційної агресії останньої, практично від самого свого початку поставило під сумнів майже усі засади сформованої системи міжнародної безпеки. Відтак, для країн Західного світу актуальним є пошук адекватної відповіді на виклики, які принесли з собою ці події. США та їх європейські союзники активно шукають нові форми гарантування порушених Росією в односторонньому порядку міжнародних норм та домовленостей. Одним із інструментів, придатних для цього, є відновлення Сполученими Штатами практики міжнародної військової підтримки своїх союзників, характерної у період по закінченні Другої світової війни.

Ключові слова: *система міжнародної безпеки, міжнародне безпекове середовище, міжнародна військова підтримка, державна політика, Сполучені Штати Америки.*

Постановка проблеми. *Концептуальні, організаційні та міжнародно-правові засади сучасної системи міжнародної безпеки були закладені по завершенню Другої світової війни, і розвивалися в умовах біполярного протистояння двох світових центрів впливу – Сполучених Штатів Америки та Радянського Союзу, та відповідних воєнно-політичних блоків, що склалися із союзників та країн-сателітів третього світу. Ця система передбачала умовний імунітет держав-союзників обох «полюсів», і розглядала країни третього світу як своєрідний полігон для військово-політичної боротьби, яка носила дуже жорсткі географічні, міжнародно-правові та військово-політичні обмеження. Система цих обмежень залишалася непорушною в своїх основах, формуючи фундамент тогочасної і наступної моделей систем міжнародної безпеки.*

Протистояння України та Російської Федерації, яке почалося з військово-політичної та інформаційної агресії останньої, практично від самого свого початку поставило під

сумнів майже усі засади сформованої системи міжнародної безпеки. Відтак, для країн Західного світу актуальним є пошук адекватної відповіді на виклики, які принесли з собою ці події. США та їх європейські союзники активно шукають нові форми гарантування порушених Росією в односторонньому порядку міжнародних норм та домовленостей. Одним із інструментів, придатних для цього, є відновлення Сполученими Штатами практики міжнародної військової підтримки своїх союзників, характерної у період по закінченні Другої світової війни. Цей інструмент застосовувався і в часи «холодної війни» для інтенсивної допомоги країнам, які залишилися поза цією системою, однак потребували аналогічних гарантій та підтримки. На сьогодні, враховуючи прецеденти, пов'язані з україно-російським військово-політичним протистоянням, ця практика повинна зазнати відповідних коректив. І оскільки спрямована вона буде безпосередньо на допомогу Україні, актуальним є аналіз політико-правових засад практики надання такої допомоги Сполученими Штатами Америки.

Мета статті – проаналізувати особливості реалізації Сполученими Штатами Америки політики міжнародної військової підтримки в історичній перспективі та на сучасному етапі, в контексті агресії Російської Федерації в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Чимало науковців присвятило свої праці проблемам міжнародної безпеки. Серед них можемо назвати П. Піллара [7], Дж. Ная, Д. Хелда, Е. Шапіро [11], Е. Семмела [10], Г. Гоуві [5] та багатьох інших.

З-поміж вітчизняних вчених, які присвятили свої дослідження обраній проблематиці, назвемо А. Кулакова [3], В. П. Горбуліна, А. Б. Качинського [1] та інших. Окремим питанням правових аспектів функціонування системи міжнародної безпеки присвячено, зокрема, праці М. О. Баймуратова, О. Г. Данільяна [2], В. Н. Денисова, С. В. Кульчицького, В. А. Мандрагелі [4], С. В. Толстова, М. Ю. Черкеса та інших учених.

Основні результати дослідження. Історично надання Сполученими Штатами Америки міжнародної військової допомоги бере свій початок з початкових етапів біполярного протистояння у світі по закінченні Другої світової війни. Першим прикладом правового і організаційного оформлення надання такої допомоги стало прийняття у 1947 році Закону про допомогу Греції й Туреччині (the Greek-Turkish Aid Bill) для допомоги країнам протистояти поширенню впливу СРСР. Цей документ примітний тим, що став першим офіційним кроком від доктрини ізоляціонізму, яка суттєво обмежувала таку міжнародну діяльність. Згодом політична еліта США зрозуміла, що в умовах зростання протистояння з Радянським Союзом, а особливо з набуттям обома сторонами статусу ядерних держав, політика військової підтримки може стати одним з дієвих інструментів гарантування національних інтересів США у світі без загрози прямого протистояння з СРСР.

Відтак, наступний крок Сполучених Штатів в напрямку запровадження міжнародної військової допомоги стосувався значного її розширення. Щойно європейські нації усвідомили, що поодиночі захиститися від зростаючої радянської загрози не вдасться, міжнародні безпекові зусилля США почали спрямовуватися на розбудову міждержавних систем безпеки, результатом яких стало підписання Північно-Атлантичного договору. В рамках створеної системи колективної безпеки, американські зусилля по наданню міжнародної військової допомоги концентрувалися більше на окремих географічних регіонах, де загроза поширення комунізму вважалася найбільшою. Ці положення було конкретизовано у Акті з двосторонньої оборони 1949 року (Mutual Defense Act of 1949).

У 1961 році Сполучені Штати здійснили рішучий крок в бік кардинального розширення надання міжнародної допомоги. Політична концепція використання короткотермінових «програм» для вирішення стратегічних безпекових завдань країни була замінена

на більш універсальний довгостроковий інструментарій надання такої допомоги. Історично, перший законодавчий акт, що регулював надання міжнародної військової допомоги, Закон про допомогу Греції й Туреччині (1947 р.), доповнюючи діючий План Маршалла, *безпосередньо надавав* країнам-реципієнтам значні суми фінансової допомоги. Коли національні економіки цих країн відновлювали нормальне функціонування, Сполучені Штати були змушені скорочувати такі витрати, тому наступний Акт з двосторонньої оборони 1949 (Mutual Defense Act of 1949) року передбачав надання допомоги у вигляді *продажу* іншим країнам відповідного обладнання військового призначення. Наступним етапом цієї еволюції стало прийняття Акту з двосторонньої безпеки у 1954 році (Mutual Security Act of 1954), який започатковував механізм 3-річного *кредитування* придбання військових товарів.

Акт з міжнародної допомоги 1961 року (Foreign Assistance Act of 1961) остаточно встановив і закріпив довготерміновий характер надання фінансування міжнародної військової допомоги. Першим прикладом такого підходу стало рішення про надання \$8 мільярдної довготермінової допомоги Японії [7, с. 24].

Наступні американські законодавчі акти далі конкретизували окреслені Актом з двосторонньої оборони 1949 року географічні напрямки надання міжнародної військової допомоги, залежно від геополітичної ситуації в світі на час їх прийняття. Кожен з них регулював обсяги та особливості надання такої допомоги в рамках конкретного географічного куточка світу, наприклад, В'єтнаму, Близького Сходу чи Афганістану. Конкретні обсяги та географія допомоги варіювалися залежно від внутріполітичних факторів – кожна наступна адміністрація президента, починаючи з Г. Трумена, вносила свої корективи, скорочуючи, як адміністрація Д. Ейзенхауера, чи значно розширюючи, як, наприклад, адміністрація Р. Рейгана, або ж, виходячи з останніх подій, адміністрація Б. Обама.

Загалом, виходячи з характеру згаданих регулюючих міжнародну військову допомогу офіційних документів, можна окреслити наступну історично обумовлену еволюцію факторів впливу на відповідну політику Сполучених Штатів Америки:

1. Радянська загроза.
2. Зміни геополітичної ситуації в світі.
3. Особиста оцінка і загальний політичний курс адміністрації кожного конкретного

Президента країни.

З огляду на розвиток українсько-російського військово-політичного протистояння, перший пункт зазначеного нами переліку зберігає свою актуальність, змінивши джерело загрози з «Радянської» на «Російську».

Надання військової допомоги загалом визначається як передача Сполученими Штатами Америки військового обладнання, надання послуг, підтримки, здійснення тренування країнам-реципієнтам [12, с. 267-290]. Інший американський дослідник Гарольд Гоуві визначає її як «програму, в рамках якої дружнім націям надаються військове обладнання, озброєння і тренування» [7, с. 56]. Державний департамент та Міністерство оборони США формально розділяють військову допомогу на 5 базових програм:

1. Міжнародна військова фінансова допомога (Foreign Military Financing – FMF).
2. Фонд економічної підтримки (Economic Support Fund – ESF).
3. Міжнародна військова освіта і тренування (International Military Education and Training – IMET).
4. Операції з підтримки миру (Peacekeeping Operations – PKO).
5. Фонд з роззброєння та нерозповсюдження зброї масового ураження (Nonproliferation and Disarmament Fund – NDF) [5, с. 3].

Розглянемо детальніше кожну із зазначених програм.

1. *Міжнародна військова фінансова допомога (FMF)* має грантовий характер і низький пріоритет. Вона призначена для надання визначеним дружнім країнам та союзникам Сполучених Штатів можливості отримати техніку та обладнання Збройних сил США [5, с. 3].

2. *Фонд економічної підтримки (ESF)* надає країнам, у яких США мають особливі безпекові інтереси, гранти і позики з метою збалансувати і частково компенсувати витрати на сектор безпеки.

3. *Міжнародна військова освіта і тренування (IMET)* є грантовою програмою, яка допомагає США надавати іноземному військовому персоналу послуги тренування й навчання [12, с. 267-290].

4. *Операції з підтримки миру (PKO)* сприяють фінансуванню дружніх країн та міжнародних організацій, які діють в межах національних інтересів США.

5. *Фонд з роззброєння та нерозповсюдження зброї масового ураження (NDF)*, започаткований у 1994 році, спрямований на сприяння нерозповсюдженню зброї масового ураження [6, с. 3-4].

Незважаючи на те, що після завершення «холодної війни» світ зазнав масштабних змін – починаючи від припинення протистояння антагоністичних соціально-політичних полюсів, і завершуючи змінами у пріоритетах безпекової політики національного та міжнародного рівнів, функціональність усіх згаданих вище програм підтримується і на сьогоднішньому етапі розвитку системи міжнародної безпеки.

І хоча протягом останніх десятиліть багатополлярності політика міжнародної безпеки майже повністю інституціоналізувалася в рамках міжнародних організацій безпеки, дії Росії, спрямовані проти України, почали відновлювати квазібіполярність системи міжнародних відносин. Відтак зростає актуальність використання механізмів міжнародної військової допомоги як більш оперативного і мобільного інструменту реагування на виникаючі загрози міжнародній та глобальній безпеці.

Враховуючи ці фактори, Сполучені Штати Америки вдалися до практичного застосування такого механізму стосовно України (враховуючи військово-політичне протистояння з РФ), а також Грузією і Молдовою як потенційними жертвами аналогічної агресії, враховуючи явну конфліктогенність їх відносин с Росією в контексті територіальних суперечок.

Акт S.2277 «Про протидію агресії Росії» (2014), прийнятий 01 травня 2014 року Сенатом США в цілому і направлений на розгляд Комітету з іноземних зв'язків, надає Україні, поряд з рядом інших країн, формальний статус країн-союзників США поза НАТО. Виходячи з цього, у разі прямої військової агресії проти вищезазначених країн, Штати можуть ввести свої війська в ці держави для захисту їх від зовнішньої агресії.

Акт визначає наступні параметри, якими повинна володіти країна-союзника Сполучених Штатів (Пункт 303) [11]:

1. Демократично обраний уряд, який прийшов до влади в результаті проведення вільних і справедливих виборів.

2. Тісна співпраця зі США у питаннях взаємної безпеки, в тому числі у контр терористичній діяльності.

3. Дотримуватися політичних прав та законних прав громадян, включаючи право на проведення вільних демократичних виборів.

Новий Акт також дає право президенту США збільшити співробітництво Збройних сил США зі збройними силами України, Грузії, Молдови, Азербайджану, Боснії і Герце-

говини, Косово, Македонії, Чорногорії та Сербії і значно посилити допомогу Сполучених Штатів у забезпеченні безпеки цих країн.

Президент Сполучених Штатів, згідно Пункту 301 (Розділ III) Акту, уповноважений забезпечити Збройні сили України усім необхідним, в тому числі [11]:

1. Протитанкова, зенітна, командна, стрілецька (включно з пістолетами, автоматами, гранатами, кулеметами і снайперськими гвинтівками) зброя і боєприпаси до неї.
2. Броньовані, а також високо мобільні багатоцільові колісні транспортні засоби.
3. Надувані човни.
4. Бронежилети.
5. Засоби контролю ведення вогню, оптичні та контрольно-вимірювальні прилади.
6. Обладнання для виявлення та знешкодження вибухових пристроїв.
7. Обладнання для виявлення та захисту від хімічного, біологічного та радіологічного ураження.
8. Засоби зв'язку, логістики, медичне устаткування.

Документ також передбачає надання іншого обладнання військового призначення, відповідно до потреб української сторони.

На надання цієї допомоги на 2014 фінансовий рік законом передбачене виділення 100,000,000 доларів США.

Пункт 302 Акту передбачає надання Україні розвідувальної інформації з метою [11]:

1. Визначення місця перебування підрозділів Збройних сил і розвідки РФ на Східному кордоні України, в межах територіальних кордонів України, включаючи Крим.
2. Ефективного реагування на подальшу агресію Збройних сил і розвідки РФ.

Окрім того, Акт уповноважує Президента США направити до штаб-квартири НАТО Постійного представника Сполучених Штатів для створення Фонду безпеки «Європейські партнери» (European Partners), фінансованого усіма країнами-членами, для надання можливостей інтенсивної підготовки та допомоги Збройним силам України, Грузії, Молдови, Азербайджану, Боснії та Герцеговини, Косово, Македонії, Чорногорії та Сербії.

До американського візиту президента України П.Порошенка (17–18 вересня 2014 року) було приурочене прийняття Акту «Про підтримку свободи України» (Ukraine Freedom Support Act of 2014).

Новий документ, на відміну від S.2277, є менш категоричним у твердженнях. Так, багато дискусій викликала сама назва проекту – використання фрази «російська агресія» було визнано занадто категоричним, тому автори нового документу визнали, що Україні «загрожує російська агресія» [8].

Від Президента США Розділом 4 Акту вимагається запровадити додаткові санкції проти Росії, зокрема проти «Рособоронекспорту» та інших оборонних підприємств, причетних до дестабілізації ситуації в Україні, Грузії, Молдові та Сирії. Також санкції будуть застосовані проти компанії по всьому світу, які здійснюють значні інвестиції особливо у проекти видобутку нетрадиційної нафти в Росії [10].

Порівняно з попереднім документом S.2277, перелік країн, яким надається статус особливого союзника скорочено до України, Грузії та Молдови (стаття 3 Розділу 4) [10]. Окремо Президенту США передбачена можливість розширювати цей перелік відповідно до цілей, вказаних в Законі.

Розділ 8 нового Акту уповноважує Президента США надавати Україні «засоби, послуги і тренування в сфері оборони», що з-поміж іншого включатиме:

1. Протитанкове озброєння та боєприпаси.
2. Озброєння для екіпажів військової техніки та боєприпаси та боєприпаси до нього.

3. Засоби виявлення та наведення на артилерійських позицій противника.
4. Засоби контролю ведення вогню, оптичні та контрольовано-вимірювальні прилади.
5. Тактичні БПЛА (безпілотні літальні апарати).
6. Захищене командне обладнання та засоби зв'язку.

Скорочений порівняно з документом S.2277, цей список також може бути розширений, відповідно до потреб української сторони та норм даного Закону.

На виконання цього Акту в 2015 році планується виділити 350 млн. доларів.

Незважаючи на політичну кон'юнктуру двопартійної системи, яка так чи інакше впливає на усі політико-правові процеси Сполучених Штатів, Акт «Про підтримку свободи України» є компромісом різних геополітичних поглядів, який свідчить про пріоритетність окремих аспектів зовнішньополітичного курсу держави над внутріполітичним протистоянням.

Висновки. Відтак, Сполучені Штати Америки продовжують використовувати механізм надання міжнародної військової допомоги країнам на основі відповідної законодавчої бази, що регулює особливості двосторонніх взаємин США та конкретної країни або групи країн. Акт «Про підтримку свободи України», як практичний інструмент розширення власного геополітичного впливу в Центральній та Східній Європі, дозволить нарощувати американську політичну, економічну і військову присутність у регіоні, оминаючи складне для Росії питання відповідного розширення НАТО чи небажану для РФ географію розташування постійних військових баз Альянсу.

Україна ж цим документом отримала інструмент зміцнення власної обороноздатності та сектору безпеки в цілому, а також можливість забезпечення реальних міжнародних гарантій власної безпеки.

Список використаної літератури

1. Горбулін В. П., Качинський А. Б. Засади національної безпеки України: Підручник / В. П. Горбулін, А. Б. Качинський. – К. : Інтер-технологія, 2009. – 272 с.
2. Данільян О. Г. Національна безпека України: структура та напрямки реалізації / Данільян О. Г., Дзьобан О. П., Панов М. І. – Харків : Фоліо, 2002. – 285 с.
3. Кулаков А. О возможных границах уровней безопасности противостояния в международной политике / А. Кулаков // Мировая экономика и международные отношения. – 2000. – № 11. – С. 75-88.
4. Мандрагеля В. А. Причины та характер воєн (збройних конфліктів): філософсько-соціологічний аспект / В. А. Мандрагеля. – К., 2003. – 569 с.
5. Congressional Presentation for Security Assistance Programs. FY 1994 / Defense Technical Information Center [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA273942>.
6. Congressional Presentation for Security Assistance Programs. FY 2014 / FAS.org. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://fas.org/sgp/crs/row/R43043.pdf>.
7. Hovey, Harold A. United States Military Assistance, A Study of Policies and Practices / Harold A. Hovey – New York: Frederick A. Praeger Publishers, 1965. – 366 p.
8. Menendez, Corker Introduce Ukraine Freedom Support Act of 2014 / United States Senate Committee on Foreign Relations [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.foreign.senate.gov/press/chair/release/menendez-corker-introduce-ukraine-freedom-support-act-of-2014>.
9. Pillar P. Intelligence and U.S. Foreign Policy: Iraq, 9/11 and Misguided Reform / Paul R. Pillar. – Columbia University Press, 2011. – 432 p.

10. S. – Ukraine Freedom Support Act of 2014 / Text: S. / United States Senate Committee on Foreign Relations [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.foreign.senate.gov/imo/media/doc/MRW14623.pdf>.
11. S.2277 – Russian Aggression Prevention Act of 2014 / Text: S.2277 – 113th Congress (2013-2014) Russian Aggression Prevention Act of 2014 / Congress.gov / Library of Congress [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://beta.congress.gov/bill/113th-congress/senate-bill/2277/text>.
12. Semmell, Andrew K. Security Assistance: U.S. and Soviet Patterns, in Foreign Policy: U.S.A. / U.S.S.R. / Andrew K. Semmell – Beverly Hills: Sage Publishing Company, 1982. – 320 p.
13. Shapiro, Andrew J. A New Era for U.S. Security Assistance / Andrew J. Shapiro // The Washington Quarterly. – Fall 2012. – pp. 23-35.

THE U. S. INTERNATIONAL MILITARY SUPPORT POLICY AS A GLOBAL SECURITY ARCHITECTURE DEVELOPMENT FACTOR

Zhovtenko T. G.

PhD in national security (political science), Head of Scientific and Research Laboratory, Regional In-Service Training Institute for Local Authorities, Rivne Regional State Administration.

Abstract. *Conceptual, organizational and international legal basis of the modern international security system have been shaped after the end of the World War II, and developed through the competition of the two world influence centers – the United States of America and the USSR, as well as their corresponding military and political blocks, consisting from satellite- and third-world states. This system provided certain immunity of the allied states on both sides, and viewed the third world as a military and political «playing ground», strictly outlined in geographical, international legal and military/political terms. This restriction system survived and remained in balance, creating a blueprint for past and current international security system model.*

Ukrainian-Russian Federation conflict, which began with Russian political, information and military aggression, from its very beginning put in doubt almost all basics of the shaped international security system. Hence the Western world seeks adequate response toward emerging challenges. US and its European allies actively seek new ways to guarantee unilaterally violated by RF international legislation and agreements. One of the instruments at hand is the renovation of the WW II US international military support practice for its allies.

Key words: *international security system, international security environment, international military support policy, state policy, the United States of America.*

Referances

1. Gorbulin V. P., Kachyn'skyj A. B. Zasady natsinal'noji bezpeky Ukrayiny: Pidruchnyk / V. P. Gorbulin, A. B. Kachyn'skyj. – K. : Inter-technologiya, 2009. – 272 s.
2. Danil'yan O. G. Natsional'na bezpeka Ukrayiny: struktura i napr'amky realizatsyi / Danil'yan O. G., Dz'oban O. P., Panov M. I. – Kharkiv : Folio, 2002. – 285 s.
3. Kulakov A. O vozmozhnyh granitsah urovn'ej bezopasnosti protivostoyaniya v mezhdunarodnoy politike / A. Kulakov // Mrovaya ekonomika i mezhdunarodnyje otnosheniya. – 2000. – № 11. – S. 75-88.
4. Mandragelya V. A. Prychyny ta harakter vojen (zbrojnyh konfliktiv): filosofs'ko-sociologichnyj aspekt / V. A. Mandragelya. – K., 2003. – 569 s.
5. Congressional Presentation for Security Assistance Programs. FY 1994 / Defense Technical Information Center [Electronic resource] – Rezhym dosptupu: <http://www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA273942>.
6. Congressional Presentation for Security Assistance Programs. FY 2014 [Electronic resource] / FAS.org. – Rezhym dosptupu: <http://fas.org/sgp/crs/row/R43043.pdf>.
7. Hovey, Harold A. United States Military Assistance, A Study of Policies and Practices / Harold A. Hovey – New York: Frederick A. Praeger Publishers, 1965. – 366 p.

8. Menendez, Corker Introduce Ukraine Freedom Support Act of 2014 / United States Senate Committee on Foreign Relations [Electronic resource] – Rezhym dosptupu: <http://www.foreign.senate.gov/press/chair/release/menendez-corker-introduce-ukraine-freedom-support-act-of-2014>.
9. Pillar P. Intelligence and U.S. Foreign Policy: Iraq, 9/11 and Misguided Reform / Paul R. Pillar. – Columbia University Press, 2011. – 432 p.
10. S. – Ukraine Freedom Support Act of 2014 / Text: S. / United States Senate Committee on Foreign Relations [Electronic resource] – Rezhym dosptupu: <http://www.foreign.senate.gov/imo/media/doc/MRW14623.pdf>.
11. S.2277 – Russian Aggression Prevention Act of 2014 / Text: S.2277 – 113th Congress (2013-2014) Russian Aggression Prevention Act of 2014 / Congress.gov / Library of Congress [Electronic resource] – Rezhym dosptupu: <https://beta.congress.gov/bill/113th-congress/senate-bill/2277/text>.
12. Semmell, Andrew K. Security Assistance: U.S. and Soviet Patterns, in Foreign Policy: U.S.A. / U.S.S.R. / Andrew K. Semmell – Beverly Hills: Sage Publishing Company, 1982. – 320 p.
13. Shapiro, Andrew J. A New Era for U.S. Security Assistance / Andrew J. Shapiro // The Washington Quarterly. – Fall 2012. – pp. 23-35.

ПОЛИТИКА МЕЖДУНАРОДНОЙ ВОЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ СОЕДИНЁННЫХ ШТАТОВ АМЕРИКИ КАК ФАКТОР РЕФОРМИРОВАНИЯ ГЛОБАЛЬНОЙ АРХИТЕКТУРЫ БЕЗОПАСНОСТИ МИРА

Жовтенко Т. Г.

Кандидат политических наук, заведующий лабораторией научно-исследовательской деятельности Ровенского центра переподготовки и повышения квалификации работников органов государственной власти, органов местного самоуправления, государственных предприятий, учреждений и организаций.

Аннотация. *Концептуальные, организационные и международно-правовые основы современной системы международной безопасности были заложены по завершении Второй мировой войны, и развивались в условиях биполярного противостояния двух мировых центров влияния – США и Советского Союза, а также соответствующих военно-политических блоков, состоявшие из союзников и стран-сателлитов третьего мира. Эта система предусматривала условный иммунитет государств-союзников обоих «полюсов», и рассматривала страны третьего мира как своеобразный полигон для военно-политической борьбы, которая носила очень жесткие географические, международно-правовые и военно-политические ограничения. Система этих ограничений оставалась незыблемой в своих основах, формируя фундамент тогдашней и последующей моделей систем международной безопасности.*

Противостояние Украины и Российской Федерации, которое началось с военно-политической и информационной агрессии последней, практически с самого своего начала поставило под сомнение почти все основы сложившейся системы международной безопасности. Следовательно, для стран Западного мира актуальным является поиск адекватного ответа на вызовы, которые принесли с собой эти события. США и их европейские союзники активно ищут новые формы обеспечения нарушенных Россией в одностороннем порядке международных норм и договоренностей. Одним из инструментов, пригодных для этого, является восстановление Соединенными Штатами практики международной военной поддержки своих союзников, характерной в период после окончания Второй мировой войны.

Ключевые слова: *система международной безопасности, международная среда безопасности, международная военная поддержка, государственная политика, Соединенные Штаты Америки.*